

PÄÄTÖS

Nro 30/2014/1

Dnro ISAVI/99/04.08/2011

Annettu julkipanon jälkeen

9.4.2014

ASIA Oinassuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Sonkajärvi

HAKIJA Vapo Oy
PL 22
40101 Jyväskylä

HAKEMUS

Vapo Oy on 24.11.2011 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämälään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Oinassuon 60,1 hehtaarin suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Sonkajärven kunnassa.

Oinassuo sijaitsee noin 20 kilometriä kuntakeskuksesta koilliseen.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotanto-alueen pinta-ala on yli 10 hehtaaria. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Hakija omistaa tilalla Oinassuo (762-402-22-7) sijaitsevan suunnitellun tuotantoalueen. Vesien johtamisesta pintavalutuskentälle, pintavalutuskenttäalueesta ja laskuoja-alueesta Valtapuroon hakijalla on vuokrasopimus maanomistajan kanssa.

Oinassuon on merkitty ympäristöministeriön 7.12.2011 vahvistamassa Pohjois-Savon maakuntakaavassa turvetuotantoon soveltuvaksi alueeksi (EO 1 26.746). Kaavamerkintä käsittää 213 hehtaarin laajuisen alueen.

Oinassuon länsipuolella noin 250 metrin etäisyydellä, pohjoispuolella noin kilometrin etäisyydellä ja lounaispuolella noin 700 metrin etäisyydellä on turvetuotannon aluevarauksia. Oinassuon itäpuolella noin 1,3 kilometrin etäisyydellä ja länsipuolella noin kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsee Natura-alueita. Toiminnassa olevia turvetuotantoalueita sijaitsee noin kahden kilometrin etäisyydellä Oinassuon kaakkoispuolella.

Sonkajärven kunnan Internet-sivuilta saatavan tiedon mukaan Oinassuon purkuvesistössä Kiltuan- ja Haapajärvi sekä niiden ranta-alueet kuuluvat Pohjois-Savon ympäristökeskuksen 24.6.1996 vahvistaman Itä-Sonkajärven rantaosayleiskaavan alueeseen. Kaavassa on muun muassa merkitty järvien ranta-alueille varauksia loma-asutukselle.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Nykytilassaan Oinassuon hankealue on pääosin metsäojitettua aluetta. Vain eteläosassa lännen puoleinen pieni alue on ojittamatonta suota.

Oinassuon turvetuotantoalue muodostuu neljästä lohkokosta, joiden tuotantoala on hakijan 8.10.2013 tekemän tuotantosuunnitelman täsmennyksen jälkeen auma-alueineen yhteensä 60,1 hehtaaria. Myös auma-alueilla oleva turve nostetaan ja tarvittaessa turvevarastojen paikkoja vaihdellaan. Aumojen sijoittelussa otetaan huomioon 400 metrin vähimmäisetäisyys asutukseen.

Toiminta käsittää kuntoonpano-, tuotanto- ja jälkihoitovaiheen. Kuntoonpanovaihe kestää 1–3 vuotta. Tuotantovaihe kestää 20–30 vuotta päättyen arviolta vuonna 2040. Tämän jälkeen alue siirtyy jälkihoitovaiheeseen ja uuteen käyttömuotoon.

Tuotanto on jyrsinpolttoturvetta ja alkuvuosina myös ympäristöturvetta mekaanisella kokoojavaunulla tai toisioerottimella varustetulla imuvaunulla. Turvetta nostetaan kesäaikana 30–50 päivän ajan. Keskimääräinen vuosituotantomäärä on noin 31 000 m³ jyrsinpolttoturvetta. Keräilyä edeltävät työvaiheet ovat jyrsiä ja kääntäminen sekä karheaminen (paitsi imuvaunukeräilyssä). Kysynnän mukaan voidaan tuottaa myös palaturvetta.

Kuntoonpanon, tuotannon, kunnossapidon ja toimituksen suorittavat yrittäjät. Jyrsinpolttoturve on suunniteltu toimitettavaksi pääasiallisesti voimalaitoksille Kuopioon, Kajaaniin, Nurmekseen ja Sotkamoon. Ympäristöturve menee lähiympäristöön kivi- ja kompostointiin, lietteen imeytykseen ja maanparannukseen.

Turvetuotannon loputtua alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat poistetaan alueelta. Jos tuotannosta poistuu muun maankäytön kannalta tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia muodostavia osa-alueita, toimenpiteet ovat samat. Vapo Oy kunnostaa omistamansa alueet uuteen maankäyttöön mahdollisimman pian toiminnan päättymisestä. Mahdollisuuksien mukaan tuotannosta poistuneiden alueiden kuivatus järjestetään erillisesti eli ne rajataan tuotannossa oleviin alueisiin nähden ulkopuolisiksi. Tuotannosta poistuneiden alueiden vedet johdetaan vesienkäsittelyrakenteiden kautta viranomaisten määräämän ajan. Jälkikäyttömuotoina tulevat kysymykseen esimerkiksi metsittäminen tai viljely.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Kuivatusvesien käsittelyyn kuuluvat sarkaojien lietetaskut ja sarkaojapidättimet sekä padottavalla rakenteella ja pintapuomilla varustetut kaksi laskeutusallasta, pumpausallas ja pintavalutuskenttä. Vedet johdetaan pintavalutuskentälle pumpaamalla ympärivuotisesti. Alueelle suunnitellut rakenteet ovat parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset.

Pintavalutuskenttä sijoitetaan ojittamattomalle suoalueelle tuotantoalueen kaakkoispuolelle Valtaojan varteen (suunnitelman muutos 5.10.212), jolle kuivatusvedet johdetaan noin 680 metriä pitkällä paineputkella, joka alittaa Sukevan ja Jyrkän väliseltä paikallistiestä pohjoiseen erkaantuvan Ahomäkeen johtavan yksityistien. Hakijan mukaan alituksesta sovitaan tienpitäjän kanssa mahdollisimman pian.

Pintavalutuskentän tehollinen pinta-ala on 10,1 hehtaaria, mikä on 16,8 % hankealasta (60,1 ha).

Pintavalutuskenttä on Oinassuon kuivatusvesien pintavalutuksella tapahtuvaan puhdistamiseen hyvin soveltuva. Pintavalutuskentän alueesta on tehty kasvillisuusselvitys.

Aluehallintoviraston pyytämää esitystä kuormitusrajoista ja/tai puhdistustehosta hakija ei ole katsonut tarpeelliseksi esittää, koska pintavalutus alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen on suunniteltu toteuttavaksi suuresti ylimitoitetulle ojittamattomalle suolle perustettavalle pintavalutuskentälle.

Pintavalutuskentältä vedet johdetaan laskuojaa pitkin alapuoliseen vesistöön reittiä Valtapuro–Kiltuanjärven Niskalahti–Haapajärvi.

Vesistökuormitus

Oinassuon turvetuotannon päästöt vesistöön on hakemuksessa arvioitu kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa. Arviointi perustuu Pöyry Environment Oy:n vuonna 2009 laatimassa selvityksessä ”Turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointi YVA-hankkeissa ja ympäristölupahakemuksissa” esitettyihin Etelä-Suomen pintavalutus- kentällisten turvetuotantoalueiden keskimääräisiin ominaiskuormituksiin.

Oinassuon (laskettu 60,9 ha:n tuotantoalalle) vuosittainen nettokuormitus alapuoliseen vesistöön on 1–3 vuotta kestävässä kuntoonpanovaiheessa 980–1 470 kg kiintoainetta, 12–18 kg fosforia ja 560–820 kg typpeä. Vuosittainen nettokuormitus tuotantovaiheessa on noin 730 kg kiintoainetta, 9 kg fosforia ja 400 kg typpeä.

Valtapuroon johdetaan kuivatusvesiä myös Jyrkän Energiaturve Oy:n Pilvisuon ja Kuohunsuon turvetuotantoalueilta (noin 80 ha). Vapo Oy:llä ei ole turvetuotantoa eikä hakijan tiedossa ole muuta turvetuotantoa, jonka vedet johdettaisiin Haapajärveen. Vapo Oy:llä on turvetuotantoalueita yläpuolisilla valuma-alueilla mutta kuivatusvesien purkureitillä on suuria järvialtaita ennen Haapajärveä, eivätkä kuivatusvesien vaikutukset ulotu Haapajärveen.

Aluehallintovirasto on 29.8.2013 myöntänyt Jyrkän Energiaturve Oy:lle ympäristöluvan nro 78/2013/1 Pilvisuon, Kuohunsuon ja Matusuon turvetuotannon jatkamiseen ja uusia tuotantoalueita (22,8 ha) käsittävään turvetuotantoon. Päätöksestä on valitettu, joten se ei ole lainvoimainen. Pilvisuon, Kuohunsuon ja uusien lisäalueiden vedet johdetaan Valtapuroon Oinassuon purkukohdan alapuolella.

Oinassuon turvetuotantoalueen vesistövaikutusarviossa (18.9.2012) on tarkasteltu suunnitellun Oinassuon ja toiminnassa olevien Pilvi- ja Kuohunsuon turvetuotantoalueiden vesistökuormitusta ja niiden yhteisvaikutusta vesistössä.

Vuoden 2017 tilanteessa Pilvisuon jäljellä olevaksi tuotantoalaksi on arvioitu vain 0,3 hehtaaria ja Kuohunsuon tuotantoalaksi 20 hehtaaria. Yhdessä Oinassuon tuotanto-

alueen (laskennassa pinta-ala 63,2 ha) kanssa yhteiskuormitus (brutto) Valtapuroon olisi 1 800 kilogrammaa kiintoainetta, 730 kilogrammaa typpeä ja 20 kilogrammaa fosforia vuodessa. Vaikka Oinassuon tuotanto lisää Valtapuron valuma-alueella olevaa turvetuotantopinta-alaa, ei laskennallinen vesistökuormitus kasva kuin typen osalta 18 %, koska vesienkäsittelytasoltaan heikoimman Pilvisuon tuotanto lähes loppuu ja muilla alueilla vesienkäsittely on pääosin pintavalutuksen tasoista. Mikäli 29.8.2013 aluehallintoviraston myöntämä Pilvi- ja Kuohusuon lisäalueen ympäristölupa saa lainvoiman, niin Valtapuroon kohdistuu sieltä 22,8 hehtaarin alueen kuormitus.

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon pölypäästöjen määrään vaikuttavat turpeen kosteus, maatuneisuus, hiukkaskoko, tuotantomenetelmä ja tuulen voimakkuus. Suurimmat pölypäästöt ajoittuvat turpeen keräys- ja aumausvaiheisiin, jolloin käsitellään kuivaa turvetta. Suurimmat päästöt työtuntia kohden aiheutuvat kuormauksesta hakumenetelmällä ja turpeen käännoistä. Nykyaikaisella toisioerottimella varustetulla imuvaunulla ja mekaanisella kokoojavaunulla pölyäminen on melko vähäistä myös kuormausvaiheessa. Kalluston ja menetelmien kehittymisen myötä pölyhaitat ovat vähentyneet, mutta turvepölyä voi silti yhä levitä ajoittain tuotantoalueen läheisyyteen. Pölyhiukkasten kokojakautaman on havaittu painottuvan yli 10 µm:n kokosiin suuriin hiukkasiin, mutta pöly sisältää myös hengitettäviä hiukkasia (PM₁₀, hiukkaskoko alle 10 µm) ja pienhiukkasia (PM_{2,5}, hiukkaskoko alle 2,5 µm).

Turvetuotannossa syntyvän pölyn määrää pyritään vähentämään valitsemalla vähän pölyäviä tuotantotapoja. Avohakkuiden välttäminen tuotantoalueen ja asutuksen välillä vähentää tuotannosta aiheutuvaa pölyhaittaa. Myös turveaumojen sijoittelulla niin, että ne sijaitsevat mahdollisimman kaukana asutuksesta, voidaan pölyhaittaa vähentää. Aumat suunnitellaan vähintään 400 metrin etäisyydelle asutuista rakennuksista.

Melua syntyy työkoneista turvekentillä ja turpeen kuormauksesta. Melu ei ole jatkuvaa, koska vuodessa on noin 30–50 tuotantopäivää, jolloin turvekoneiden aiheuttama melu voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotilanteesta ja säästä riippuen. Lähellä vesistöjä sijaitsevilta tuotantokentiltä melu voi kantautua veden päällä kauemmas kuin maalla. Tuotantokoneiden lisäksi melua aiheuttaa raskas kuljetuskalusto. Turpeen toimitusaikana melu koostuu raskaan liikenteen ja kuormauskoneiden aiheuttamista äänistä ja vastaa siten liikennemelua. Myös toimitusaikana työmaalla voidaan työskennellä ympäri vuorokauden.

Energiaturve toimitetaan asiakkaille pääasiassa lämmityskaudella (loka-huhtikuu) keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Vuosittainen toimitus (31 000 m³) vastaa noin 260 rekkakuormaa. Toimitus tapahtuu metsäautoteitä pitkin ja osittain Ahomäentien kautta Kolkäntielle (tie no 16297) ja siitä edelleen Jyrkäntielle (tie no 5862) ja käyttökohteisiin (Kajaani, Sotkamo, Nurmes, Kuopio). Kelirikkoajan ulko-puolella voidaan ajaa suoraan Kolkäntietä pitkin luoteeseen valtatielle 5. Ympäristöturpeita toimitetaan ympäri vuoden tilausten mukaan.

Toiminnassa käytettävät traktorit tuodaan työmaalle keväällä ja viedään syksyllä pois. Tuotantokoneet ovat työmaalla pääosin ympäri vuoden. Kunnostuksessa käytettäviä koneita tuodaan työmaalle keskimäärin 2–3 kertaa tuotantokauden aikana.

Varastointi ja jätteet

Polttoaineita säilytetään siirrettävissä säiliöissä pelastussuunnitelmassa osoitetuissa paikoissa, jotka ovat alustaltaan tiiviitä ja kantavia ja valittu siten, että aineet eivät vahinkotapauksissa pääse leviämään vesistöön eivätkä pohjaveteen. Säiliöiden keskimääräinen koko on 3 000–5 000 litraa. Polttoöljyn kulutus tuotantokauden aikana on noin 27 000 litraa. Samanaikaisesti Oinassuolla säilytettävän polttoaineen määrä on alle 15 000 litraa. Lisäksi käytetään voiteluöljyjä noin 180 litraa ja muita voiteluaineita noin 40 kilogrammaa. Voiteluaineet varastoidaan tukikohta-alueella niille varatuissa paikoissa. Tarvittaessa varastoauumat suojataan tuotantokauden päättyessä muovilla. Suojamuovin vuotuinen tarve on noin 1 500 kilogrammaa.

Toiminnassa arvioidaan syntyvän vuodessa jäteöljyä 180 litraa, kiinteää öljyjätettä 30 kilogrammaa, akkuja 10 kilogrammaa, sekajätettä 900 litraa, aumamuovia 1 500 kilogrammaa ja rautaromua 120 kilogrammaa. Urakoitsijat toimittavat jäteöljyn, muut ongelmajätteet (vaarallinen jäte) ja sekajätteen erityisille jätteiden keruupaikoille asianmukaisesti säiliöihin. Keruupaikoista paikallinen jäteyrittäjä toimittaa sekajätteen kaatopaikalle. Ongelmajätteiden keruun ja toimituksen asianmukaiseen laitokseen hoitaa siihen hyväksytty yrittäjä. Metalliromu myydään romuraudan välittäjälle kierrätykseen. Aumamuovit kerätään ja varastoidaan tuotantoalueella niille osoitetuilla varastoalueilla. Varastoitu muovi paalataan ja hyödynnetään myöhemmin energiana tai kierrättämällä.

Toiminnassa syntyy hakemukseen liitetyn kaivannaisjätehuoltosuunnitelman mukaan kantoja ja muuta puuainesta, kiviä, mineraalimaita sekä lietteitä.

Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö

Hakijan arvion mukaan tuotantoalueen kuivatusvesien puhdistus ympärivuotisella pintavalutuksella on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista. Tuotanto on suunniteltu harjoitettavaksi ja työmaaliikenne järjestetty siten, että asutukselle ei aiheudu kohtuutonta rasitusta pölyn ja melun muodossa. Toiminnassa syntyvien jätteiden eri jakkeiden tilapäinen säilytys ja toimittaminen sekä käsittelyyn että hyötykäyttöön on suunniteltu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Hakijan mukaan Oinassuon turvetuotannossa sovelletaan kaikilta osin ympäristön kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa sekä parasta käytäntöä.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset

Tuotantoalueen nykytila

Oinassuon alueella vuonna 2010 tehdyn kasvillisuusselvityksen mukaan pääosa hankealueesta on ojitettua rämemuuttumaa. Vain noin 4,6 hehtaarin alue hankealueen eteläosassa Oinasahon länsipuolella on ojittamatonta suota, joka jatkuu tuotantoalueen eteläpuolelle Honkasuon nimisenä. Ojittamattomalla tuotantolohkolla esiintyviä suotyyppisiä ovat oligotrofinen lyhytkorsineva ja karurimpinen kalvakkaneva. Kalvakkanevat ovat Etelä-Suomen alueella, johon Oinassuon alue luontotyyppien uhanalaisuusluokituksessa kuuluu, vaarantuneita (VU) luontotyyppisiä. Oinassuon hankealueen ojittamattoman alueen ympäristön alueen ojitukset ovat hakijan mukaan kuivattaneet ojittamatonta aluetta jonkin verran, minkä takia kasvillisuus ojittamattomallakaan alueella ei ole kovin luonnontilaista.

Oinassuon hankealueelta ei tavattu kasvilajistossa luontodirektiivin tiukkaa suojelua vaativia kasvilajeja, erityisesti suojeltavia lajeja, rauhoitettuja lajeja, uhanalaisia lajeja, silmällä pidettäviä ja alueellisesti uhanalaisia lajeja tai Suomen vastuulajeja.

Linnustokartoituksessa selvitettiin Oinassuolla pesivän linnuston lajisto ja parimäärät. Inventoidun alueen lintulajisto on suhteellisen niukka johtuen alueen pääosan ojituksesta ja metsän kasvusta. Varsinaisista suolintulajeista selvitysalueella tavattiin kurki ja valkoviklo. Valkoviklo tavattiin selvitysalueen eteläosassa ojittamattomalla alueella hankealueen ulkopuolella. Suojelullisesti merkittävimpiä hankealueella tavattuja lajeja ovat EU:n lintudirektiivin liitteessä I mainitut kurki, teeri ja pyy. Valkoviklo ja teeri kuuluvat Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin (EVA). Teeri luetaan Suomen kansallisessa uhanalaisuusluokituksessa luokkaan silmälläpidettävät (NT). Hankealueelta löytyi lintudirektiivilajeihin ja Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluvan laulujoutsenen aiemmin käytössä ollut pesä. Selvitysalueella ei tavattu luonnonsuojelusetuksen mukaisia uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia lintulajeja. Oinassuon selvitysalueen ojittamattomat osat muodostavat linnustollisesti arvokkaan osa-alueen. Suurin osa selvitysalueen ojittamattomasta alueesta on hankealueen ulkopuolella eteläpuolella.

Asutus ja maankäyttö

Oinassuon hankealue sijaitsee Sonkajärven kunnassa noin 20 kilometriä kuntakeskuksesta koilliseen, noin 15 kilometriä Sukevan kirkonkylältä itäkaakkoon ja viisi kilometriä Jyrkän kylältä luoteeseen. Aluetta ympäröivät talousmetsät ja pääosin metsäojitetut suot. Oinassuon hankealueen lännen puoleisen osan eteläpuolella on avoina suoaluetta (Honkasuo).

Paha-Kölkki -niminen pieni lampi sijaitsee noin 1 600 metrin etäisyydellä hankealueen länsipuolella.

Alle 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta ei sijaitse asuinrakennuksia, joten asutukselle ei aiheudu pöly-, melu- tai talouskaivohaittaa.

Suojelukohteet ja pohjavesialueet

Oinassuon välittömässä läheisyydessä ei ole suojelualueita. Lähimmät suojelualueet ovat noin kaksi kilometriä tuotantoalueen länsipuolella sijaitseva Vahtisuon ja lähistön vanhat metsät -nimiseen Natura-alueeseen (FI0600014) kuuluva vanhojen metsien alue (Riitamäki). Noin 2,3 kilometrin etäisyydellä hankealueen koillispuolella sijaitsee Laakajärven metsät ja suot -nimiseen Natura-alueeseen (FI0600013) kuuluva yksityinen luonnonsuojelualue ja vanhojen metsien alue (Ahomäki).

Oinassuon kuivatusvesiä ei johdeta suojelualueille, minkä vuoksi ja johtuen pitkistä etäisyyksistä hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia suojelualueisiin.

Hankealueella ei ole vesilain (264/1961) 1 luvun 15a §:n mukaisia enintään yhden hehtaarin suuruisia lampia tai järviä eikä vesilain 1 luvun 17a §:n mukaisia luonnontilaisia uomia (norot) tai lähteitä. Lähteiden esiintymisestä on saatu myöhemmin tarkempaa selvitystä, joka selostetaan jäljempänä hakijan lausunnoista ja muistutuksissa antaman vastineen yhteydessä.

Hankealueen läheisyydessä ei ole tiedossa olevia muinaisjäänneksiä eikä kulttuuri-perintökohteita.

Oinassuon suunnitellun hankealueen lähiympäristössä ei sijaitse vedenhankintaa varten kartoitettuja ja luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue Kiukoonkangas (0876207), joka sijaitsee noin 7,7 kilometriä hankealueesta kaakkoon.

Vesistö ja veden laatu

Oinassuon tuotantoalue sijaitsee Vuoksen vesistöalueen (04) Nilsiän reitin (04.6) Nurmijoen alueella (04.64) ja siellä Kiltuanjärven osa-alueella (04.643). Kiltuanjärven oman valuma-alueen pinta-ala on 202,43 km² ja järven yläpuolinen valuma-alue on kokonaisuudessaan 708,86 km². Kuivatusvedet johdetaan Valtapuroon (valuma-alue 20,9 km²), joka laskee Kiltuanjärven alapuolelle Niskalahdeen. Niskalahdesta vesi virtaa Oulunlammen ja Jyrkänkösken kautta Haapajärveen.

Valtapuron vesi on vuosien 2005 ja 2008 havaintojen mukaan ollut hyvin hapanta tai lievästi hapanta. Vesi on ollut humuspitoista tai vahvasti humuspitoista sekä tummaa ja rehevähköä. Yleisen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan Valtapuron vesi luokituu luokkaan välttävä.

Kiltuanjärvi (runsashumuksiset järvet) on luokiteltu fysikaalis-kemiallisten tekijöiden mukaan luokkaan erinomainen. Kiltuanjärveä on säännöstelty vuodesta 1961 lähtien Jyrkän padolla. Järveä ei ole nimetty voimakkaasti muutetuksi. Järven ekologinen kokonaistila on arvioitu hyväksi. Vesienhoidon suunnittelussa Kiltuanjärven tavoitetilaksi on asetettu hyvä tila. Suoraan Kiltuanjärveen ei ole Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa kohdistettu toimenpiteitä. Toimenpideohjelman mukaisilla nykykäytännön mukaisilla toimenpiteillä järven nykyinen tila säilyy ja tavoitetila on saavutettu vuoteen 2015 mennessä.

Vuonna 2010 elokuun yhden havaintokerran vedenlaatutulosten mukaan vedenlaatu Kiltuanjärven Niskalahden eteläpuolella olevassa Oulunlammessa on ollut yleisen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan tyydyttävä. Vesi on humuspitoista. Ravinnepitoisuudet ovat näytteenotokerran perusteella kohtalaisen matalia. Jyrkkäköskesta on vedenlaatumuutoksia 1980-luvun alusta, joiden mukaan vedenlaatu on ollut yleisen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan tyydyttävä tai välttävä. Vesi on ollut lievästi hapanta, rehevää ja humuspitoista.

Kiltuanjärvi laskee edelleen Haapajärveen (runsashumuksiset järvet), joka on luokiteltu fysikaalis-kemiallisten tekijöiden mukaan luokkaan hyvä. Järven ekologien tila on asiantuntija-arvion mukaan hyvä. Vesienhoidon suunnittelussa Haapajärven tavoitetilaksi on asetettu hyvä tila. Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa suoraan Haapajärven alueelle on kohdistettu nykykäytännön mukaisena toimenpiteenä viemäröinnin laajentaminen haja-asutusalueelle. Toimenpideohjelman mukaisilla nykykäytännön mukaisilla toimenpiteillä järven nykyinen tila säilyy ja tavoitetila on saavutettu vuoteen 2015 mennessä.

Oinassuon päästöjen aiheuttamat vaikutukset alapuolisissa vesistöissä jäävät vähäisiksi kohtalaisen pienestä tuotantopinta-alasta ja tehokkaasta vesienkäsittelystä johtuen. Oinassuon turvetuotanto ei näin ollen vaikuta merkittävästi Valtapuron tilaan eikä vaaranna Haapajärven hyväksi luokiteltua ekologista tilaa.

Oinassuon sekä Pilvi- ja Kuohunsuon turvetuotannon yhteisvaikutukset Valtapuron veden laatuun vuoden 2017 arvioiduilla tuotantopinta-aloilla jäävät pienemmiksi, kuin Pilvi- ja Kuohusuon nykyinen kuormitusvaikutus on. Tämä johtuu perustasoisen vesienkäsittelyn vähentymisestä ja vesienkäsittelyn tehokkuudesta muilla alueilla.

Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa edellytetään kaikilta uusilta turvetuotantoalueilta vesienkäsittelymenetelmänä vähintään pintavalutusta. Oinassuon vesienkäsittelymenetelmät ovat toimenpideohjelmassa esitettyjen vaatimusten mukaiset. Näin ollen turvetuotanto ei vaaranna toimenpideohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kalasto ja kalastus

Kiltuanjärvellä ja Haapajärvellä harjoitetaan kotitarve- ja virkistyskalastusta.

Nurmijoki on Pohjois-Savon tärkein jokireittikalastuskohde, jota on hoidettu pääasiassa taimenistutuksin. Nurmijoen koskissa on todettu myös taimenen luontaista lisääntymistä.

Nurmijoen reitin kalataloudellisen tarkkailun yhteydessä on tehty vuonna 2010 kalastustiedustelu, joka suunnattiin Laaka-, Kiltuan- ja Haajaistenjärvillä kalastaville ja alueella asuville. Kiltuanjärvellä kalastus painottuu kesäaikaan. Suurimmat kilomääräiset saalit Kiltuanjärvellä vuonna 2009 muodostivat hauki ja kuha. Muita saalislajeja ovat muikku, made, ahven, taimen, siika, särki, lahna ja kirjolohi. Merkittävämmäksi kalastushaitaksi koettiin pyydysten likaantuminen ja säännöstely.

Nurmijoen taimenistutusten tuloksellisuuden selvittämiseksi on joka toinen vuosi, viimeksi vuonna 2009, tehty elo-syyskuussa sähkökalastuksia Nurmijoen koskialueilla, joista ylin, Haapakoski, sijaitsee välittömästi Haapajärven alapuolella. Valtalajeina Haapakoskessa on 2000-luvulla ollut kivisimppu ja osittain taimen; lisäksi on tavattu madetta, ahventa ja särkeä. Koskeen on istutettu Savon Voima Oy:n veloitteena 1-vuotiaita järvitaimenia. Sähkökalastuksella saadut taimenet ovat pääsääntöisesti olleet peräisin näistä istutuksista. Satunnaisesti on tavattu myös vanhempia taimenia. Nuorempia taimenen ikäluokkia eli ns. nolikkaita ei koealalla ole esiintynyt. Vuosina 1989 ja 1990 tehdyissä sähkökalastuksissa taimenta ei esiintynyt.

Oinassuon vesistövaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Valtapuroon, jonka kalastuksellinen merkitys on vähäinen. Kalastuksellisesti merkittävämmässä Kiltuanjärvessä ja Haapajärvessä Oinassuon turvetuotannon vesistö- ja siten myös kalastovaikutuksen hakija arvioi jäävän vähäiseksi.

Virkistyskäyttö

Kesällä 2010 tehdyn Oinassuon kasvillisuusselvityksen mukaan alueen rämeillä ja nevoilla oli hillan lehtiä ja marjojakin näkyi jonkin verran, vaikka kyseinen vuosi oli erityisen huono hillavuosi. Myös karpaloita näkyi paikoin kohtalaisesti rämeillä, joten Oinassuolla on arvoa hilla- ja karpalosuona. Marjastus- ja retkeilyalueena Oinassuon alue on helposti saavutettavissa olemassa olevia tieyhteyksiä pitkin. Merkittijä retkeilyreititejä ei hankealueella ole. Lähiympäristössä ei sijaitse asuintaloja ja alueen asutus on yleisesti harvaa. Alueella on Oinassuon alueen lisäksi muita vastaavia retkeily- ja marjastusalueita. Turvetuotantotoiminnan aloittamisen myötä Oinassuon alue menetetään marjastus- ja retkeilyalueena.

Purkuvesistöä käytetään uimiseen, virkistyskalastukseen ja veneilyyn. Purkuvesistöissä ei sijaitse niin sanottuja EU-uimarantoja. Valtapuron, johon vesistövaikutukset pääasiassa kohdistuvat, virkistyskäyttöarvo on vähäinen. Oinassuon turvetuotannon arvioidaan vaikuttavan virkistyskäyttöön lähinnä virkistyskalastusta haittaavan pyydysten likaantumisen kautta.

Ympäristöriskit

Sisäasiainministeriö on antanut ohjeen turvetuotantoalueiden paloturvallisuudesta. Työmaalle laaditaan vuosittain päivitettävä pelastussuunnitelma ja nimetään paloturvallisuusorganisaatio, joka vastaa mahdollisen tulipalon alkusammutuksesta ja muiden hätätilanteiden hoitamisesta. Tuotantoalueella on tarvittava sammutuskalusto ja ensiapuvälineistö sekä toiminta- ja ensi-apuohjeet onnettomuustilanteiden varalle. Työmaan henkilöstön valmiuksia toimia hätätilanteissa ylläpidetään koulutusten sekä toimintaharjoitusten avulla.

Työmaan pelastussuunnitelma toimitetaan pelastusviranomaisille. Pelastusviranomaiset tekevät arviointi- ja tutustumiskäyntejä työmaalla ja hyväksyvät työmaan palosuojeluvälmiuden.

Ympäristöviranomaiset tarkastavat oman harkintansa mukaan työmaan ympäristöhoidon tasoa sekä vesiensuojelurakenteita ja antavat tarkastuksiin liittyen ohjeita ja velvoitteita. Mahdollisista häiriötilanteista sekä niiden korjaustoimista ilmoitetaan alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Hätätilanteissa noudatetaan hakijan laatu- ja ympäristöjärjestelmän työohjeita ja ympäristöohjeita. Toiminnalle otetaan ympäristövahinkovastuuvakuutus.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Oinassuon käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailun hakija esittää tehtäväksi hakemukseen liitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Oinassuo liitetään Pohjois-Savon turvetuotantosoiden yhteistarkkailuohjelmaan. Seuraava tarkkailuohjelma Nilsin reitille laaditaan vuodelle 2012.

Päästötarkkailuvuosina alueelta lähtevän veden laatua ja virtaamia tarkkaillaan pintavalutus- ja alapuolisella mittapadolla. Päästötarkkailuvuosina myös pintavalutus- ja alapuolisella mittapadolla tarkkaillaan näytteenotolla pintavalutus- ja alapuolisella mittapadolla tulevista vedestä. Vesistö- ja alapuolisella mittapadolla tarkkailua suoritetaan Valtapuron tarkkailupisteissä, joiden sijainti ja koordinaatit on esitetty tarkkailuohjelman kartalla. Kalataloudellisten vaikutusten tarkkailua hakija ei pidä tarpeellisena.

Erillistä biologista tarkkailua hakija ei esite tehtäväksi eikä myöskään melu- ja pölytarkkailua.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Kalatalousmaksu

Oinassuon vesistövaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Valtapuroon, jonka kalataloudellinen merkitys on vähäinen. Kalataloudellisesti merkittävämpiä vesistöjä ovat Kiltuanjärvi ja Haapajärvi. Vaikka hankkeen vaikutukset kyseisten vesistöjen kalatalouteen ovat hyvin pienet, hanke aiheuttaa kuitenkin jonkin verran lisäkuormitusta vesistöihin. Hakija esittää kalataloudellisen haitan kompensoimista 200 euron suuruisella vuosittaisella kalatalousmaksulla.

Muut toimenpiteet

Hakijan arvion mukaan toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu alapuoliseen vesistöön kunnostustoimenpiteitä edellyttäviä vaikutuksia. Turpeennostolle ei ole tarpeen asettaa rajoitteita kohtuuttoman pöly- ja melu- tai terveyshaitan estämiseksi. Tuotantoalueen kuivatus ja kuivatusvesien johtaminen ei vaikuta pohja- ja talousveden ottoon.

Valtapuron mahdollista tulvimista Oinassuon tuotantoalueelle on selvitetty hakemuksen täydennykseen liitettyjen 29.3.2012 suoritettujen mittaustietojen perusteella. Valtapuro ei tulvi tuotantoalueelle suunnitelmaan sisältyvällä noin 50 metrin suuruisella suojaetäisyydellä.

Eristysojaa ei kaiveta lohkon puronpuoleiselle osa-alueelle, koska reunaojan kaivun yhteydessä syntyvät massat sijoitetaan penkereeseen ojan puron puoleiselle puolelle ja näin syntyvä penger estää ulkopuolisten vesien pääsemisen tuotantoalueelle.

Korvaukset

Oinassuon hankealueen kuormituksen vesistö- ja kalatalousvaikutukset hakija arvioi kokonaisuudessaan sen tasoisiksi, että niistä ei aiheudu tilakohtaisesti korvattavaa vahinkoa. Myös turvetuotannon vesistökuormituksen vaikutukset rakennettujen rantakiinteistöjen vesistösidonnaiselle käytölle hakija arvioi sen tasoisiksi, että kiinteistökohtaisesti korvattavaa haittaa ei aiheudu.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on toimittanut aluehallintovirastolle hakemuksen täydennyksenä 1.10.2012 selvitykset tuotantoalueeseen rajautuvan Valtapuron tulvimisesta ja muun turvetuotannon yhteisvaikutuksista Oinassuon kuormituksen kanssa sekä sopimuksen laskuajan käytöstä. Pyydettyä esitystä kuormitusrajoista ja/tai pintavalutuksen puhdistustehosta hakija ei ole katsonut tarpeelliseksi toimittaa, koska pintavalutuskenttä alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen suunnitellaan toteuttavaksi suuresti ylimitoitetulle ojittamattomalle suolle perustettavalle pintavalutuskentälle.

Hakemuksen täydennyksessä esitetyt tiedot on esitetty edellä kertoelmassa. Ne hakemussuunnitelman muutokset, jotka hakija on toimittanut vastineessaan lausuntoihin ja muistutuksiin, esitetään jäljempänä kohdassa ”Hakijan vastine ja muutokset hakemussuunnitelmaan”.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Sonkajärven kunnassa 28.11.–28.12.2012 sekä kirjeitse asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 28.11.2012 Miilu -nimisessä lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta sekä Sonkajärven kunnalta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) *Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue* on lausunut, että luontoselvitykset niin kasvillisuuden kuin linnustonkin osalta perustuvat asianmukaisesti maastonselvityksiin. Luonnonarvoiltaan merkittävin osa kokonaisuutta on Honkasuo, joka on suurimmaksi osaksi ojittamatonta. Se muodostaa kokonaisuuden arvokkaimman osa-alueen niin suotyypin kuin linnustonkin näkökulmasta. Honkasuolla asustaa kurki, laulujoutsen ja valkoviklo ja se on rajattu luontoselvityksessä arvokkaimmaksi osa-alueeksi. Sinne keskittyvät myös arvokkaimmat suotyypit hankealueella, mukana useita uhanalaisia suotyyppejä. Honkasuon osa-alue tulee jättää turvetuotannon ulkopuolelle. Tämä olisi myös maakuntakaavan mukaista. Hankeen vaikutuksia suhteellisen kaukana sijaitseville Natura-kohteille ei tarvitse arvioida lupahakemuksessa esitettyä tarkemmin.

Estettä toteuttaa pintavalutuskenttä suunnitellulla tavalla ei ole, vaikkakin myös siellä esiintyy uhanalaista suotyyppiä. Pintavalutuskentällä saavutettava vesiensuojelullinen hyöty on tässä hankkeessa merkittävämpi kuin kyseisen alueen säilyttäminen nykytilassaan.

Valtapiirille johdetaan olemassa olevien Jyrkän Energiaturve Oy:n Pilvi- ja Kuohun- suon turvetuotantoalueiden vedet. Niiden tuotantopinta-ala vuonna 2011 oli 66,4 ha ja se on koko ajan vähenemässä.

Suunniteltu tuotantoalue sijoittuu Valtapuron läheisyyteen. Hakemuksen mukaan Valtapuron tulvat eivät leviä tuotantoalueelle. Tulvatilannetta on selvitetty mittaamalla Valtapuron vedenpinnan taso 29.3.2012. Kuitenkin tulvahuippu alueella on tullut vasta kuukautta myöhemmin eli 28.4.–3.5.2012, joten hakemuksessa esitetty ei kuvaa todellista tulvatilannetta alueella. Hakemuksen mukaan tulvien estämiseksi Valtapuron puoleisen reunaosan kaivumassat sijoitetaan suojapenkereeksi reunaosan puron puoleiselle puolelle. ELY-keskus esittää, että penger ulotetaan myös tuotantoalueen luoteis-/pohjoiskulmaan estämään Yöpuron/Valtapiirin mahdollisten tulvien pääsy tuotantoalueelle sitä kautta. Puron tulvien leviäminen tuotantokentälle on voitava estää myös kentän madaltuessa. Tulvien leviäminen myös pintavalutuskentän alueelle on estettävä kentän riittäväillä pengerryksillä.

Hakemuksessa arvioidun mukaisesti hankkeen vaikutukset päällysveden vedenlaatuarvoihin ja perustuotantotasoon alapuolisessa Haapajärven fosfori- ja kiintoainepitoisuus nousisivat keskimääräisessä virtaamatilanteessa Oinassuon turvetuotantokuormituksen seurauksena 0,5 % ja typpipitoisuus noin 1 %. Haapajärvi ei ruskeavetisyytensä, luontaisen happamuutensa ja lyhyen viipymänsä vuoksi ole kovin altis levätuotannon lisääntymiselle, joskin Gonyostomum-limalevä saattaisi hyötyä fosforikuormituksen kasvus-

ta tämänkin tyyppisessä järvestä. Haapajärven pienialaisen syvänteen happitilanteeseen ja siitä johtuviin vedenlaatumuutoksiin vaikutus voi olla suurempi. Haapajärven alusveden happitilanne on ollut kevättalvisin säännöllisesti huono.

Vähäisen kuormitusosuuden takia hanke ei uhkaa vesienhoidon tavoitteiden toteutumisesta.

Hakija esittää alueen kuivatusvesien käsittelyyn ympärivuotista pintavalutuskenttää, joka perustettaisiin ojittamattomalle suoalueelle. Hakijan esittämä vesienkäsittelyratkaisu on riittävä ja uusilta turvetuotantoalueilta edellytettävän parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukainen.

Laskeutusaltaat 1 ja 2 on suunniteltu toteutettavan rinnakkaisina. Veden tulee jakautua tasaisesti altaiden kesken kaikissa olosuhteissa kaikkina vuodenaikoina. Jakokaivon ja jako-ojien toimintaa tulee seurata jatkuvasti ja ongelmat veden tasaisessa jakautumisessa tulee korjata välittömästi.

Merkittävä osa turvetuotannon kuormituksesta liittyy alueella tehtäviin ojitus- ja kaivutöihin. Tästä syystä tuotantoalueen kaivutyöt tulee tehdä mahdollisimman kuivana ajanjaksona. Kaivutöitä ei missään tuotannon vaiheessa saa tehdä 1.4.–15.5. välisenä aikana ja niiden yhteydessä tulee huolehtia siitä, että kaivualueen vedet käsitellään mahdollisimman hyvin. Tuotantoalueen vedet tulee johtaa vesiensuojelurakenteiden läpi kaikissa tilanteissa, myös alueen kuntoonpanon aikana. Eristysojia ja laskuoja kaivettaessa tulee ojiin tehdä riittävä määrä lietekuoppia, vähintään 100 metrin välein ja 5–10 metriä ennen kaikkia ojien risteyksiä. Maastokaltevuuden ollessa riittävä tulee käyttää kaivukatkoja, pintavalutusta sekä putkipatoja. Kaivettaessa ojia mineraalimaahan saakka tulee ojien luiskat tehdä eroosion estämiseksi riittävän loiviksi, esim. turpeen alaiseen silttikerrokseen kaivettaessa tulee ojaluiskan kaltevuuden olla 1:2.

Lähimpään asuinkiinteistöön on tuotantoalueelta matkaa yli kilometri, joten melu- ja pölyhaitta asutukselle on epätodennäköinen. Tästä huolimatta tuulen nopeuden ja suunnan seuranta varten tuotantoalueella tulee olla tuulipussi ja kannettava tuulennopeuden mittalaite.

Hakemuksessa on esitetty virtaaman mittausta jatkuvatoimisin laittein vain sulan maan aikana. Jotta toiminnan koko vuoden kuormitus saadaan selville, tulee virtaaman mittauskin järjestää mahdollisuuksien mukaan ympärivuotisena.

Tuotantovaiheen kuormitustarkkailua hakija esittää vain huhti-lokakuun välisenä aikana. Tarkkailuvuosina kuormitustarkkailun tulee olla ympärivuotista samoin periaattein kuin kuntoonpanovaiheessa.

Pintavalutuskentän toimivuuden tarkkailemiseksi tulee pintavalutuskentälle menevästä vedestä ottaa kuormitustarkkailuvuosina näytteet kaikkina samoina aikoina kuin lähtevästä vedestä otetaan.

Hakijan on osallistuttava Haapajärven syvänteen näytepisteen tarkkailuun yhdessä muiden kuormittavien toimintojen kanssa.

Näytteenotto turvetuotantoalueen alapuolisissa vesistöpuoleissa tulee aloittaa viimeistään turvetuotantoalueen kuntoonpanon aloittamista edeltävänä kesänä.

Luvan saaja on määrättävä laatimaan tuotantoalueelle ns. omavalvontasuunnitelma, missä esitetään toimenpiteet, joilla hakija itse seuraa toimintaansa ja sen ympäristövaikutuksia. Suunnitelman tulee sisältää mm. kuvaus siitä, miten urakoitsijat koulutetaan ympäristönsuojelutehtäviin ja ympäristövaikutusten seurantaan, tuottajan tekemä vesiensuojelurakenteiden (sarkaojarakenteet, laskeutusallas, pintavalutuskenttä, pumppaamo, mittapato) toiminnan seuranta ja korjaustoimenpiteet, tuottajan tekemä melun ja pölyn seuranta (esim. tuulipussi), tuottajan toimenpiteet ojaston (sarkaojat, kokooajajat, laskuojat, eristysojat) kunnan seurannassa ja kunnostamisessa, tuottajan tekemä jätehuollon ja polttonesteiden varastoinnin seuranta sekä tuotantokoneiden kunnan ja ympäristönsuojeluvälineiden seuranta. Omavalvontasuunnitelma tulee esittää ELY-keskukselle. Luvan saajan tulee esittää valvontaviranomaisille vuosiraportoinnin yhteydessä raportti omavalvonnan toteuttamisesta.

2) *Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomainen* on lausunut, että Oinassuon turvetuotannon kalatalousvaikutusten arvioidaan rajoittuvan Kiltuanjärven eteläpäähen, Jyrkänkoskeen ja Haapajärveen. Esitetty vesiensuojeluratkaisu on parhaan käytännön mukainen, mutta tulvakausiin kuormitushuippuja ei sekään voi pidätellä. Kuormituksen vaikutusta vähentävät hyvät laimenemisolosuhteet Jyrkänkosken alapuolella, ja toisaalta kokonaisvaikutusta lisää toiminnan pitkäaikaisuus sekä siitä muodostuva kiintoaineksen ja humuksen kertyminen.

Kalastukseen ja kalakantoihin vaikuttaa ensisijaisesti aineiden kertymä ja sen aiheuttama nuhraantuminen sekä lievä rehevöittävä vaikutus. Nurmijoen yläosan vesistöön tulee kuormitusta myös muilta turvesoilta ja Talvivaaran kaivokselta. Koskikalastoon vaikuttaa erityisesti voimatalouden vuorokausisäännöstely. Nurmijoen reitti on kalastuksen kannalta merkittävä alue. Nurmijoki on kävijämäärän perusteella Pohjois-Savon suosituin jokikalastuskohde ja reitillä on edelleen mm. järvitaimenen ja mahdollisesti myös harjuksen luontaista lisääntymistä. Taimenen lisääntymistä on todettu myös läheisessä Jyrkänkoskessa. Koskikalastuskohteita hoidetaan ensisijaisesti taimenistutuksin.

Kuten hakemuksessa todetaan, kalataloudellisen kompensaation tarve on olemassa. Esitettyä kalatalousmaksua kalatalousviranomainen pitää liian alhaisena. Liian pienellä maksulla ei pystytä haittoja vähentämään. Kalatalousmaksun suuruuden tulee olla 400 euroa vuodessa. ELY-keskus esittää hakijan osallistumista kalataloushaittojen tarkkailuun. Nurmijoen reitillä on useita kalatalousvelvoitteita, joiden päätösten edellyttämiä kalataloustarkkailuja toteutetaan yhteistarkkailuna.

3) *Ylä-Savon Sote kuntayhtymän ympäristölautakunta* on Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena lausunut, että Oinassuon suunnitellun tuotantoalueen lohkon 3 alueella on ojittamatonta suota. Alue liittyy hankealueesta poisrajattuun Honkasuon suoalueeseen. Ojittamaton osa lohkon 3 alueesta tulee rajata pois hankkeesta. Perusteluina ympäristölautakunta viittaa hakemuksessa esitettyjen Oinassuon kasvillisuus- ja linnustoselvityksissä esiin tulleisiin luontoarvoihin sekä myös valtioneuvoston 30.8.2012 tekemään periaatepäätökseen soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta, jonka mukaan turvetuotanto tulee kohdentaa ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille ja turvemaille.

Hakemuksessa esitetty ojittamattomalle suolle sijoittuva pintavalutuskenttä on puhdistustehokkuudeltaan parempi kuin alkuperäinen suunnitelma. Pintavalutuskentän

suoalueen kasvillisuus selvityksen perusteella on kuitenkin todettu sellaisia luontoarvoja, jotka on tarpeen ottaa huomioon suunnitelman toteuttamisessa ja hakemuksen täydentämisessä.

Pintavalutus kentän kasvillisuus selvitys on tehty vain pintavalutus kentän suunnitellulle ja vuokratulle alueelle vaikka suoalue jatkuu kentän kaakkoispuolelle yhtenäisenä suoalueena, jossa avosuoalueet suurenevat. Lisäksi alueelle ei ole tehty linnustose selvitystä. Hakemusta olisikin tarpeen täydentää vielä selvityksellä siitä, miten suunnitellun pintavalutus kentän toteuttaminen vaikuttaa koko yhtenäisen suoalueen kasvillisuuteen ja linnustoon. Hakemusta tulisi täydentää myös selvityksellä siitä voidaanko suunniteltua pintavalutus kenttää rajata tai siirtää lähemmäs tuotantoaluetta, jolloin suoalue jäisi luonnontilaiselta osaltaan mahdollisimman suureksi. Selvityksessä tulee ottaa huomioon myös edellä mainitun valtion neuvoston periaate päätöksen tavoitteet.

Vaikka pintavalutus kenttä tehtäisiinkin ylimitoitettulle ja ojittamattomalle suoalueelle, niin pintavalutus kentälle tulee asettaa puhdistustehovaatimukset, joiden tulisi olla vähintään seuraavat: kiintoaine 50 %, kokonaisfosfori 50 % ja kokonaistyyppi 20 %. Puhdistusteho tulee laskea virtaamapainotteisena vuosikeskiarvona ennen pintavalutus kenttää ja sen jälkeen määritetyistä pitoisuuksista mahdolliset ohjauksutukset mukaan lukien.

Päätöksessä on annettava myös tarvittavat määräykset sen varalle, jos puhdistustehoa koskevia vaatimuksia ei saavuteta.

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Pintavalutus kentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuuko kentälle asetettu puhdistusvaatimus. Hakemuksessa esitettyä Oinassuon tarkkailuohjelmaa on myös pintavalutus kentän tehon tarkkailun osalta tarkennettava ja tarkennettu tarkkailuohjelma on hyväksyttävä Pohjois-Savon ELY-keskuksella. Käyttö- ja päästötarkkailun vuosiraporttien tulokset on toimitettava tiedoksi myös Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Valtapuron mahdollinen tulvariski on otettava tarkasti huomioon tuotantoalueen ja pintavalutus kentän sijoittumisessa ja tarvittavien suurien pengerrysten toteuttamisessa.

Poltonesteet, voiteluaineet ja jäteöljy tulee varastoida siten, ettei niitä pääse maaperään tai ojiin. Polttoöljysäiliöt on varustettava ylitäytönestimillä.

4) *Sonkajärven kunnanhallitus* on yhtynyt SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnan lausunnossa esitettyyn.

Muistutukset ja mielipiteet

1) AA:t (Mäntyrinne, 762-402-22-48) ovat vaatineet seuraavaa:

- Hakemus on hylättävä vesienhoito- ja ympäristösuojelulain vastaisena. Luvan myöntäminen yhtiön hakemuksen mukaisesti lisäisi oleellisesti riskejä ja uhkia vesistöille. Tälläkin hetkellä Kiltuanjärveä kuormittaa aivan liikaa nykyiset turvesuot ja Talvivaaran kaivos, joten lisäpäästöjä ei tarvita.

- Mikäli muistuttajien kiinteistön vesialueen tila tai tilaluokitus huononee Oinassuon turvetuotannon myötä, yhtiön tulee korvata kiinteistön arvon muutos täysimääräisesti.

Veden laadun heikkeneminen ja melu-/pölyhaitat vaikuttaisi oleellisesti viihtyvyyteen kiinteistöjen arvoa kohtuuttomasti vähentäen. Yhdessä nämä haitat muodostavat kohtuuttoman rasituksen, jota ei ole lievennettävissä riittävästi lupaehdoin, vaan hakemus tulee hylätä paikalle sopimattomana toimintana.

2) *Jyrkän osakaskunta* on ilmoittanut, että se ei hyväksy esitettyä Oinassuon turvetuotantoaluetta.

Jyrkän osakaskunta on huolestunut Valtapuron alueelle suunniteltujen turvetuotantoalueiden tulevista haittavaikutuksista osakaskunnan vesialueille. Jo nykyisin Valtapuroa pitkin tulee turvekuormitusta Kiltuanjärveen ja siitä sitten Jyrkänkosken kautta Haapajärveen.

Jyrkän seudun vesistöjen kuormitus on jo nyt liian kovaa turvesoiden ja Talvivaaran päästöjen johdosta. Valtapuro on erittäin tulvaherkkä puro, jossa vesi leviää ja juoksee pitkin metsiä keväällä ja myös kesäisin kovimpien sateiden aikaan. Valtapurossa ei ole lampia eikä muita suvantomaisia alueita, jotka pidättelisi turvesuolta tulevaa humusta ja happamuutta, vaan Oinassuolta tulevat vedet menevät suoraan Kiltuanjärveen ilman minkäänlaista hidastetta.

Jyrkän vesistöjen ja koskien kalataloudellinen tilanne vaarantuu, jos valuma-alueelle perustetaan uusia turvesoita.

Valtapuron tulviminen Kiltuan yksityistien siltarumpujen kohdalla on jo nykyisinkin ongelma, joka tulee lisääntymään, jos turvesoita tulee lisää Valtapuron alueelle. Mikäli lupia myönnetään, niin korvausvelvollisuus määrättävä luvan haltijalle.

Mikäli kyseessä oleva lupa kaikesta huolimatta myönnetään, Jyrkän osakaskunta vaatii esitetyn kalatalousmaksun huomattavaa korotusta.

3) BB (Honkala, 762-402-2-1) on ilmoittanut yksiselitteisesti vastustavansa turvetuotantoalueen perustamista Oinassuolle vakituisen asuinpaikan läheisyyteen melu-, pöly- ja paloturvallisuusvaikutusten sekä soidensuojelu- ja luonnonsuojelullisten seikkojen johdosta.

Honkalan tila on jäämässä kahden turvetuotantoalueen väliin (Oinassuo ja Matosuon lisäalue "Sikasuo"), joten turvepölyä on tulossa monesta suunnasta. Pelkona ovat pölyn terveysvaikutukset.

Oinassuon alueella lohkolla 1, joka on ojittamatonta suota, sijaitsee tämän seutukunnan ikaikaisesti paras teerien soidinsuo. Kyseinen lohko on suoranaisessa yhteydessä kapean aukean suojuotin kautta luontoarvoiltaan arvokkaaseen Honkasuohon.

Lisäksi Valtapuron varrella, johon on suunnitelma kartan mukaan suunniteltu pengeri, sijaitsee metson soidinalueita. Vironmäen ja Taka-ahon itäreunalla sijaitsee luonnovaraisia lähteitä, joiden paikat on merkitty muistutuksen liitekarttaan.

Valtapuro on myös erittäin tulvaherkkä puro, jossa vesi leviää ja juoksee pitkin metsiä keväällä ja myös kesäisin kovimpien sateiden aikaan.

4) CC:t (Palometsä, 762-403-4-69) ovat esittäneet seuraavaa:

- Oinassuon päästöjä ei voi näillä tekniikoilla poistaa.

- Vesien hyvä tila käy mahdottomaksi näillä päästöillä ja yhteisvaikutuksen vuoksi. Tällä hetkellä ei tiedetä vesien sietokyvyn rajaa, ja siksi on käytettävä varovaisuusperiaatetta. Virkistys Nurmijoen vesistöalueella kärsii humusvesistä. Oinassuon lähivesien tilaa ei ole selvitetty riittävästi edes vesien tilaluokitusta varten. Itä-Sonkajärven vesistö, myös Nurmijoen osalta, on laaja-alaisen metsätalouden valumavesien, turvetuotantoalueiden päästövesien sekä Talvivaaran kaivoksen teollisuusjätevesien rasituksen vuoksi kestävässä tilassa uusien turvetuotantoalueiden vesistökuormitukseen.

- Hakemuksessa esitetään vähän tietoja vaikutuksista ja niistäkin epäoleellisia. Yhtiön toiminta aiheuttaisi haittoja, riskejä ja uhkia oloja muuttamalla. Turpeesta on jätetty huomiotta sen elohopean vaikutus ja kertyminen. Hakemus perustuu päästöjen laskennalliseen vaikutukseen, eikä paikalliseen ennakkomittaukseen (kuten laimennuslaskelmassa). Monenlainen toiminta on kuormittanut Nurmijokea ja Jyrkänkoskea. Ajoittaista vähähappisuutta on tullut alapuolisiin vesiin. Turveaineksen kertyminen useista eri paikoista vesistöön lisää humuksen muuntumista haitallisesti. Tämän lisäksi on vielä Talvivaara Oy:n teollisuuspäästöt.

- Luvan myöntäminen lisäisi oleellisesti kuormitusta kiloina mitaten. Esitys omavalvonnan osuudesta ei tuo riittävästi luotettavuutta. Vapo Oy ei ole kyennyt kohtuullisessa ajassa poistamaan turvesoiden, kuten Pääjärven, haittoja Nurmijoen vesistöön. Pääjärven ympäristöluvan ylittäneet päästöt sekä turvepöly Pääjärven ovat osoitus yhtiön kykenemättömyydestä toimia velvoitteiden mukaisesti.

Muistutuksessa on vaadittu, että koska pintavalutus kentät eivät ole toimineet Suomessa siten kuin on odotettu, ei hakemus ole kelvollinen. Isokaan pintavalutussysteemi ei pure etenkään humukseen. Yhteiskuormitus ja varovaisuusperiaate on huomioitava heti. Lupa on hylättävä ympäristönsuojelulain 42 § vuoksi (myöntäminen edellyttää, ettei aiheudu mm. yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella). Purkuvesien päästöä Valtapuron kautta ei saa sallia näin alkeellisella tekniikalla, etenkin kun Valtapurossa ei ole lampia.

Veden laadun heikkeneminen vaikuttaisi oleellisesti viihtyvyyteen kiinteistöjen arvoa vähentäen. Yhdessä nämä haitat muodostavat rasituksen, jota ei ole lievennettävissä riittävästi lupaehdoin, vaan hakemus tulee hylätä paikalle sopimattomana toimintana.

Toissijaisesti on esitetty, että aluehallintoviraston on vaadittava lisätietoja ennen tarkempaa lupakäsittelyä, ja hakemus on uudelleen kuulutettava. Yhtiön tulee selvittää purkuvesien yhteisvaikutus Nurmijoen vesistön sietokykyyn yliopistotutkimuksella, mukaan lukien miten päästöt reagoivat muun vesistökuormituksen kanssa. Kuivatusvesien laatu on määriteltävä tarkemmin ennen kuin päätös on mahdollista ratkaista. Esimerkiksi Oinassuolta lähtevä vesi olisi happamoitunut. Lisäksi eristysojilla on huomattavaa lisävaikutusta. Niistä kertyy happamuutta aiheuttavia aineita ja metalleja, kuten rautaa. Eristysojiin irtoaa humusta ja kiintoainesta enemmän kuin vanhoihin metsäojiiin. Sieltä ne tulevat Nurmijokeen.

Oinassuon haitta-alue rajoittuu sellaiseksi, että haitat siirtyvät Naapurilain 17 §:n vastaisesti Jyrkänkoskeen. Koski on keskeinen asia kylän kaupallisen vetovoiman (kosket, lohikalojen kalastusluvat, muu matkailu) ja virkistykseen kannalta: ”Kiinteistöä, ...ei saa käyttää siten, että...lähitöllä asuvalle tai kiinteistöä...hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista,...tai muista vastaavista vaiku-

tuksista.” Turvepäästöt lisäävät ravinteiden irtoamista, vaikka turve itsessään on vähäfosforista. Limoittumista ja ravinteisuutta lisäävä vaikutus tuleekin ravintoketjujen ja aineiden muuttumisen myötä. Tämä muuntuminen aiheuttaa ”tilakohtaisesti korvattavaa haittaa tai vahinkoa”. Vapo Oy:n hakemus on hylättävä sekä vesienhoito- että ympäristösuojelulain vastaisena.

Muistuttajat asukkaana, maanomistajana ja vesioikeuksien haltijana muistuttavat, että yhtiö voi joutua korvausvastuulliseksi. Kiinteistön osalta Vapo Oy:n tulee korvata vesistön ja sen arvon muutos täysimääräisesti, mikäli vesialueen tila tai tilaluokitus huononee Vapo Oy:n turvetuotannon myötä tai naapuruuksilain 17 §:n tarkoittamista paikallista olosuhteista johtuen.

5) DD:t (Hirsimaja, 762-415-5-58) ovat tehneet 4) muistutuksen kanssa samansisältöisen muistutuksen.

6) EE:t ovat tehneet 4) muistutuksen kanssa samansisältöisen kirjelmän.

7), 8), 9), 10) ja 11) FF yhteyshenkilönä ja yhteensä 60 henkilöä kirjelmien allekirjoittajina ovat muistuttajina tai mielipiteen esittäjinä tehneet 4) muistutuksen kanssa samansisältöiset kirjelmät.

12) *Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry ja Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry* ovat vaatineet hankkeen sijoituspaikan hylkäämistä ympäristönsuojelulain, vesienhoitolain, luonnonsuojelulain ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden nojalla. Vesistökokonaisuus soineen on korvaamaton vesivara seudulle reunaojituksista huolimatta ja siksi muistutuksessa vedotaan suoraan sovellettavaan vesipuitedirektiiviin.

Edellä mainitut vaatimukset ovat perusteltuja lupaedlytyksien, ympäristösuojelulain sisältövaatimusten ja samoihin vuosiin ajoittuvien, maakunnallisesti merkittävien yhteisvaikutusten perusteella.

Arviointiin kuuluu lukea ratkaisevasti tarkemmin vesistöjen nykyinen tila ja vesistöjä jo nyt kuormittavat kohteet. Hakemusalueilla on arvoja mm. metsähanhen suojelulle, riekko- ja muiden kanalintukantojen hoitamiselle ja vesien laadulle.

Hakemus ei täytä ympäristönsuojelulain sisältövaatimuksia eikä olosuhteita ole selvitetty tarpeeksi. Kuormitusta ei tämän paikan oloissa ja maaperällä voi arvioida pelkästään muiden kenttien laskelmilla. Kiintoaineen ominaiskuormituksella ilmaistaan huuhtoutuman keskiarvojen vaihtelua, ei kokonaisuutta.

Kuormitusluvut eivät kerro karkaavan orgaanisen aineen todellista määrää. Tämä johtuu virheellisestä menetelmästä. Asiantuntijat kuitenkin tietävät, että suurin osa karkaavasta orgaanisesta aineksesta muodostuu pienemmistä partikkeleista ja liukoisesta aineksesta. Kun päästöjä ja haittoja arviotaessa humusta ja hienojakoisinta ainesta ei lasketa kiintoaineeksi, kuormitusluku kertoo vain <10 % humuksen kokonaisuudesta. Arviot aiheutuvista vesistöhaitoista perustuvat em. laskelmiin.

Rahallinen korvaaminen ei kompensoi päästöhaittaa joelle ja sen arvokalastolle. Sen sijaan kompensatiomahdollisuutta voi osittain edistää riekko- ja lohikalalajiselvitysten avulla.

Oinassuon turvetuotanto aiheuttaisi yhdessä muiden toimintojen kanssa merkittävää ympäristön eli alapuolisen vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Siksi Oinassuolle ei

tule myöntää lupaa. Aluehallintovirasto voi hylätä hakemuksen riittämättömän puhdistustehon tai näyttöjen vuoksi. Luvanhakija voi myös jättää uuden, paremmin valmistellun hakemuksen. Hakijan kuuluu olla selvillä tuotannon vaikutuksista (selvilläolo-velvollisuus).

Hakemuksessa esitetyn tiedon vuoksi ei ole edellytyksiä luvan myöntämiseen ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdat huomioon ottaen. Muistuttajat vaativat, että aluehallintovirasto hylkää ympäristö-, vesitalous- ja toiminnanaloittamisluvat.

Kirjelmään sisältyy edellä mainittujen vaatimusten yksityiskohtaiset perustelut.

Hakijan vastine ja muutokset hakemussuunnitelmaan”

Hakija on 4.10.2013 toimittanut selvityksen ”Oinassuo, Sonkajärvi - pintavalutuskentän luontoselvitykset sekä selvitys luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien esiintymisestä hankealueella”.

Hakija on 8.10.2013 toimittanut hakemuksen täydennyksen ja vastineen lausuntoihin ja muistutuksiin.

Täydennyksenä hakija on esittänyt seuraavaa:

Valtapuro, tulva ja suoja penger

Valtapuron tulvimisesta ja tulvapenkereen suunnittelemiseksi alueella on tehty vuonna 2013 sulalla kaudella tarpeelliset tutkimukset. Valtapuron tulviminen tuotantoalueelle voidaan estää rakentamalla tulvapenger laaditun suunnitelman mukaisesti, joka on liitetty täydennykseen.

Lähteet (Vironmäki ja Taka-aho)

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvien kahden lähteen sijainti ja luonnontila on selvitetty kesällä 2013. Luonnontilaisista lähteistä Vironmäen lähteen säilymiseksi ei ole tarpeen rajata tuotantoaluetta, koska lähde sijaitsee suunnittelualueen ulkopuolella suojaisesti suon poukamassa ja koska kuivatuksen etäisyys lähteeseen on riittävä estämään vesitaloudellisen vaikutuksen.

Suunnittelualueeseen nähden vesitaloudellisesti hankalammin sijoittuvan Taka-ahon lähteen luonnontilan suojaamiseksi tuotantoaluetta on tarpeen rajata. Rajaus on esitetty tarkekuvassa ja muutetussa tuotantosuunnitelmassa.

Muutetun tuotantosuunnitelmapartin mukaan Oinassuon tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on 60,1 hehtaaria muodostuen lohkoista 1 (9,5 ha), 2 (39,2 ha) ja 3 (6,7 ha) sekä lohkojen 2 ja 3 yhteydessä olevista kolmesta auma-alueesta (4,7 ha).

Vastineena hakija on esittänyt seuraavaa:

Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat sekä kalatalousviranomaisen

Oinassuo on Pohjois-Savon maakuntavaltuuston 8.11.2010 tekemällä päätöksellä osoitettu turvetuotantoon soveltuvaksi alueeksi (135 ha, EO1 746) ja varaus on tullut lainvoimaiseksi tai lopulliseksi ympäristöministeriön 7.12.2011 tekemällä vahvistamispäätöksellä. KHO:n päätös 22.3.2013, jolla maakuntakaava lainvoimaistui, ei koskenut Oinassuota. Näin ollen hakijan ei ole tarpeen rajata täydennetyin suunnitelman mukaista hankealuetta miltään osin ja suunnittelualue on toiminnan sijoittamispaikaksi soveltuva.

Valtapuron tulvimiseen liittyvä puute hakemuksessa on korjattu edellä mainitulla selvityksellä ja tulvapengersuunnitelmalla.

Hankkeen Haapajärvessä aiheuttama kuormituslisä ja siitä koituvat vaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi, eivätkä ne voi muodostaa luvan myöntämisen estettä.

Vesiensuojelurakenteista, melusta ja pölystä, tarkkailusta sekä kalatalousmaksusta lausunnoissa esitetystä hakijalla ei ole huomauttamista.

Omavalvonnan osalta ei ole tarpeen eikä myöskään perusteltua määrätä ympäristöluvassa. Tavanomaiset määräykset ovat riittävät.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta ja Sonkajärven kunnanhallitus

Hakija viittaa soveltuvin osin edellä lausumaansa. Niin hakijan käsityksen kuin ELY-keskuksen lausunnonkin mukaan pintavalutuskenttäalueen käyttöönololle ei ole luonnonuojelulaista johtuvaa estettä.

Linnustoselvitys pintavalutuskentän alueesta sisältyy 4.10.2013 aluehallintovirastoon toimitettuun luontoselvitykseen. Pintavalutuskentän alueella tavattiin kolme lintulajia (metsäkirvinen, pensastasku ja vihervarpunen). Linnustoon ei kuulu valtakunnallisesti uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja.

Suoluontotyypeiltään pintavalutuskenttä koostuu oligotrofisesta lyhytkorsirämeestä, isovarapurämeestä ja kanervarahkarämeestä.

Puhdistustehoa koskevat määräykset eivät ole tarpeellisia, koska toimivuutta koskevia epävarmuustekijöitä ei ole. Kentän toimintakykyä tietenkin seurataan. Poltto- ja voiteluaineiden ja jätteiden osalta tavanomaiset määräykset ovat riittävät.

Muistutukset ja mielipiteet (1–12)

Selvitysten mukaan luvan myöntämisestä ei aiheudu muistutuksissa epäiltyjä vaikutuksia, jolloin luvan myöntämisen esteitä ei ole olemassa. Toiminta sijoittuu yli kilometrin päähän asutuksesta. Kaikkinainen kalataloudellinen haitta voidaan estää kalatalousmaksun käytöllä. Korvausvelvollisuuden perustavia haitallisia vaikutuksia ei aiheudu. Hakija viittaa soveltuvin osin edellä ja hakemuksessa lausumaansa.

Hakemuksen täydennyksestä pyydetty lausunto

Aluehallintovirasto on varannut Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle tilaisuuden lausunnon antamiseen hakijan 4.10. ja 8.10.2013 toimittaman lisäselvityksen johdosta.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunto

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunut, että pintavalutuskenttäalueesta tehty luontoselvitys ja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien esiintymisestä tehty selvitys ovat riittäviä ja asianmukaisia. Luontoarvojen osalta ELY-keskus viittaa myös asiassa aiemmin lausumaansa.

Valtapuron tulvimisselvitys ja tulvapenkereiden mitoitus on tehty asiantuntevasti ja riittävästi.

Hakijan esittämät toimenpiteet lähteiden suojaamiseksi ovat riittävät sillä lisäyksellä, että eristysojaksi merkittyä Taka-ahon lähteen lähintä vanhaa ojaa ei tule syventää eikä kaivaa mineraalimaahan saakka.

Hakijan vasta Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnon johdosta

Hakija on ilmoittanut, että sillä ei ole ELY-keskuksen lausunnosta huomautettavaa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Vapo Oy:lle ympäristöluvan turvetuotantoon Oinassuon tuotantolohkoilla 2 ja 3 auma-alueineen yhteensä 50,6 hehtaarin alalla Sonkajärven kunnassa.

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen Oinassuon länsiosan lohkon 3 noin 9,5 hehtaarin alalta, joka on merkitty päätöksen liitteenä olevaan karttaan rasteroinnilla.

Tuotantoalueelta johdettavista vesistä kalastolle ja kalastukselle aiheutuva vahinko alapuolisessa vesistössä määrätään hyvitetäväksi kalatalousmaksulla. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta hyvitetävää tai korvattavaa vahinkoa.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava 8.10.2013 toimitetun täsmennetyyn kuntoonpanosuunnitelmapakartan mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojaan kautta Valtaojaan.

2. Tuotantoalueen vedet on johdettava edellä mainitun kuntoonpanosuunnitelmapakartan mukaisesti sarkaojarakenteiden, laskeutusaltaiden ja pumppausaltaan kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla. Pintavalutuskenttä ja sille johtava paineputki ja muut ra-

kenteet on toteutettava 1.10.2012 aluehallintovirastoon toimitettujen liitepiirustusten (MK 1:6 000) 4a ja 4b mukaisesti.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvyyden, lietteenpidätiin ja päisteputket. Kokoojajiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Pintavalutuskentän keräilyjoaan on asennettava mittapato.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin. Valtapuron varteen on rakennettava kuntoonpanovaiheessa tulvapenger aluehallintovirastoon 8.10.2013 saapuneen lisäselvityksen asemapiirustuksen (1.7.2013) mukaisesti. Tulvapenkereen valmistumisesta on ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvyydet. Eristysojina tulee käyttää ensisijaisesti olemassa olevia ojia, joita voidaan perata tarpeen mukaan, ei kuitenkaan kivennäismaahan asti. Suoalueella mahdollisesti olevien kivennäismaasaarekkeiden reunaojia ei tule kaivaa kivennäismaahan saakka.

Tuotantoalueen lähistöllä (Vironmäki ja Taka-aho) olevien lähteiden luonnontilaa ei saa muuttaa. Taka-ahon lähdeä lähinnä olevaa vanhaa ojaa ei saa syventää.

3. Pintavalutuskentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan vuosikeskiarvona ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritetyistä pitoisuuksista häiriötilanteet mukaan lukien.

4. Jos pintavalutuskentän puhdistusteho ei tarkkailun perusteella täytä puhdistustehovaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin puhdistustehon parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos puhdistusteho on seuraavanakin vuonna tehovaatimuksia pienempi, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Tuotantoalueen ojitus- ja kuntoonpanotyöt sekä vesien johtaminen pintavalutuskentälle saadaan aloittaa sen jälkeen, kun laskeutusaltaiden ja pintavalutuskentän rakentamistyöt ovat päättyneet.

Vesienkäsittelyrakenteiden valmistumisesta on ilmoitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojastot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesyvennykset sekä reuna- ja kokoojaojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa.

Laskeutusaltaista, lietesyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Turpeen tuotanto ja varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. Koneiden ja laitteiden on oltava mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia. Aumoja ei saa sijoittaa alle 400 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista eikä viljelyksistä. Tuulen nopeuden ja suunnan seuranta varten tuotantoalueella tulee olla tuulipussi ja kannettava tuulennopeuden mittalaite.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua.

Varastointi ja jätteet

9. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisia jätteitä toimitettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Jätteet on pakattava tiiviiseen ja jätteen vaaraominaisuuksilla merkittyyn pakkaukseen. Luvan saajan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestien ja laponestien.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä

tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Tarkkailua varten tulee nimetä vastuuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Käyttöpäiväkirjaan on merkittävä tuotantokausittain tiedot tuotannosta, vesiensuojelurakenteiden käytöstä ja niistä seikoista, joilla on toiminnan päästöjen kannalta merkitystä. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnöistä tehdään vuosittain yhteenveto.

14. Kuntoonpanotöiden aikana virtaama tulee mitata vesinäytteiden oton yhteydessä. Vesinäytteet tulee ottaa laskeutusaltaiden jälkeen ennen pintavalutuskenttää sekä pintavalutuskentän jälkeen seuraavasti:

- kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa 1 kerta/joka toinen viikko
- kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.) 1 kerta/viikko
- marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä) 1 kerta/kuukausi

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonais- ja ammoniumtyppi, kemiallinen hapenkulutus, väri, rauta ja pH.

Tuotantovaiheessa päästötarkkailua on tehtävä vuosittain koko lupakauden ajan. Mikäli pintavalutuskentän puhdistustehossa saavutetaan asetetut puhdistustehotavoitteet kolmena peräkkäisenä vuotena, voidaan tarkkailun toteutusta harventaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti tai vähintään jokaisen näytteenottokerran yhteydessä.

Vesinäytteet otetaan ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen 1.4.–31.10. kahden viikon välein ja 1.11.–31.3. kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Näytteistä määritetään sama analyysivalikoima kuin kuntoonpanovaiheen tarkkailussa.

Vesienkäsittelyn teho lasketaan ennen pintavalutuskenttäkäsittelyä ja sen jälkeen otettujen näytteiden pitoisuuksien perusteella. Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyppi 500 µg/l ja kiintoaine 2 mg/l ja tuotantoalueella mitattuja virtaamia.

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. Tarkkailutulokset ja raportti on toimitettava myös sähköisessä muodossa.

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuosituksen.

15. Vesistö tarkkailu on toteutettava osallistamalla Pohjois-Savon turvetuotantoalueiden yhteistarkkailuohjelman vesistö tarkkailuun havaintopaikoilla Valtapuro 1, Valtapuro 2 ja Haapajärven syväne.

Vesistö tarkkailu tulee aloittaa viimeistään Oinassuon kuntoonpanon aloittamista edeltävänä kesänä (ennakkonäytteet).

16. Kalataloustarkkailu, jossa selvitetään toiminnan vaikutuksia Kiltuanjärven alaosan, Jyrkänkosken ja Haapajärven alueen kalastoon ja kalastukseen, on tehtävä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Kalataloustarkkailu voidaan toteuttaa osana alueellista kalataloudellista yhteistarkkailua.

17. Käyttö-, päästö- ja vesistö tarkkailun vuosiraportit on seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä toimitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava lisäksi myös Sonkajärven kalastusalueelle. Lisäksi tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

Jätekirjanpidon yhteenvetoraportit on tarkkailuvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä toimitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Kalatalousmaksu

18. Luvan saajan on maksettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle kalatalousmaksua 400 euroa vuodessa käytettäväksi kalastolle ja kalastukselle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseen hankeen vaikutusalueella.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

19. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta

poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen ELY-keskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun Pohjois-Savon ELY-keskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

ELY-keskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Mikäli turvetuotantoa aiotaan jatkaa alueella vuoden 2023 jälkeen, tulee luvan saajan viimeistään 31.8.2022 jättää aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen 9–12 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osin.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntäminen Oinassuon lohkoille 2 ja 3

Oinassuo on uusi tuotantoalue, joka on lohkojen 2 ja 3 osalta kokonaan metsäojitetua. Niillä ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityistä suojelumerkitystä omaavia lajeja ja luontotyyppejä. Pintavalutuskenttä sijoittuu pääosin ojittamattomalle alueelle, jonka luonnonarvot on selvitetty. Alueen muuttamiseen pintavalutuskentäksi ei ole luonnonsuojelulaista johtuvia esteitä.

Alueella ei ole asema- eikä yleiskaavaa. Oinassuon on merkitty ympäristöministeriön 7.12.2011 vahvistamassa Pohjois-Savon maakuntakaavassa turvetuotantoon soveltuvaksi alueeksi (EO 1 26.746). Toiminta ei sijoitu maakuntakaavan tai sen kaavamääräysten vastaisesti.

Oinassuon turvetuotannon kaikki kuivatusvedet käsitellään ympärivuotisesti käytössä olevalla pintavalutuskentällä. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Oinassuon olosuhteissa.

Luparatkaisussa ja lupamääräyksissä on otettu huomioon Vuoksen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 asetettujen vesistön tilatavoitteiden saavuttaminen ja säilyttäminen. Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2010–2015 turvetuotannon vesiensuojelun tehostamiseksi ei ole esitetty lisätoimenpiteitä. Uusilta turvetuotantoalueilta edellytetään parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten mukaista vesienkäsittelyä.

Oinassuon vesistökuormitus kohdistuu Valtapuron ja Kiltuanjärven alaosan kautta Haapajärveen. Valtapuron alueen muu turvetuotanto (Pilvi- ja Kuohunsuo) on perustason vesienkäsittelyn omaavien tuotantoalueiden osalta supistumassa. Tämä huomioon ottaen Valtapuron valuma-alueen turvetuotannon kokonaisuormituksella ei Oinassuon kuormitus mukaan lukien ole heikentävää vaikutusta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumiseen

Kun otetaan huomioon Oinassuon tuotantolohkojen 2 ja 3 ja niiden ympäristön nykytila ja suunniteltu käyttö sekä asetetut puhdistustehovaatimukset ei turvetuotannosta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna aiheudu yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Lupamääräysten tarkistamishakemus on määrätty jätettäväksi viimeistään 31.8.2022 mennessä eli samanaikaisesti kuin Valtapuron valuma-alueella sijaitsevan Pilvi- ja Kuohunsuon turvetuotantoalueiden ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamishakemus. Tämä mahdollistaa samalla valuma-alueella olevien hankkeiden lupamääräysten tarkistamisen yhdenmukaisesti.

Hakemuksen hylkääminen lohkon 1 (9,5 ha) turvetuotannolta

Lohko 1 rajautuu eteläosaltaan Honkasuon alueeseen, jolla on tehdyissä luontoselvityksissä todettu olevan sekä linnuston että suoluontotyyppien osalta merkittäviä luonnonarvoja, vaikka suoraan luonnonsuojelulain suojaa omaavia lajeja tai luontotyyppijä alueella ei esiinny.

Lohkon 1 ojittaminen turvetuotantoon vaikuttaisi myös Honkasuon suoluonnon tilaan suoraan kuivattavasti ja välillisesti pöly- ja meluhäiriön lisääntymisenä.

Vastineessaan 18.10.2013 Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoon kesällä 2013 tehdyistä lisäselvityksistä hakija on ilmoittanut, että sillä ei ole lausunnosta huomautettavaa. Lausunnossaan ELY-keskus on muun muassa todennut: ”Luontoarvojen osalta ELY-keskus viittaa myös asiassa aiemmin lausumaansa.” Lupahakemuksesta antamassaan lausunnossa ELY-keskus on esittänyt, että luonnonarvoiltaan merkittävin osa kokonaisuutta on Honkasuo, joka on suurimmaksi osaksi ojittamaton. Se muodostaa kokonaisuuden arvokkaimman osa-alueen niin suotyypin kuin linnustonkin näkökulmasta. Honkasuolla asustaa kurki, laulujoutsen ja valkoviklo ja se on rajattu luontoselvityksessä arvokkaimmaksi osa-alueeksi. Sinne keskittyvät myös arvokkaimmat suotyypit hanke-alueella, mukana useita uhanalaisia suotyyppejä. Honkasuon osa-alue tulee jättää turvetuotannon ulkopuolelle.

Aluehallintoviraston tulkinta on, että hakija on vastineessaan 18.10.2013 hyväksynyt ELY-keskuksen vaatimuksen lohkon 1 jättämisestä turvetuotannon ulkopuolelle.

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käytökelpoista tekniikkaa, mikä Oinassuon osalta on ympärivuotisesti käytössä oleva pintavalutuskenttä, jonka sijoittuminen ojittamattomalle alueelle parantaa sen toimintaedellytyksiä. Turvetuotantoalueelta aiheutuu päästöjä vesistöön ympäri vuoden ja tuotantoa tullaan harjoittamaan 20–30 vuotta, minkä vuoksi vesienkäsittelyn on oltava käytössä ympäri vuoden. Puhdistustehovaatimuksilla varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla.

Suurimmat päästöt turvetuotannosta aiheutuvat kuntoonpanovaiheessa. Tästä syystä on määrätty, että vesiensuojelurakenteiden tulee olla käyttökunnossa ennen kunnostustöiden aloittamista.

Valtapuron tuotantoalueelle tulvimisen ja siitä johtuvien vesistövaikutuksien estämiseksi puron varteen on määrätty rakennettavaksi laaditun suunnitelman mukainen tulvapenger.

Oinassuon tuotantoalueen reunalla olevien kahden luonnontilaisen lähteen säilymiseksi tuotantoaluetta on 8.10.2013 muutetussa tuotantosuunnitelmakartassa rajattu ja lähteiden luonnontilan säilyttämisestä on annettu määräys.

Pölypäästöjen, melun, jätteiden, varastoinnin ja häiriötilanteisiin varautumisen osalta on annettu yleisesti käytössä olevaa vaatimustasoa vastaavat määräykset.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen toiminnan ja sen vaikutusten seuraamiseksi sekä valvontaa ja lupamääräysten tarkistamista varten. Pintavalutuskentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan todeta asetettujen puhdistustehovaatimusten toteutuminen.

Kalataloudelle aiheutuvien haittojen kompensoimiseksi on määrätty kalatalousmaksu, minkä suuruutta määrättäessä on otettu huomioon turvetuotannosta aiheutuvien päästöjen suuruus ja vesistössä ilmenevien vaikutusten laajuus sekä vesistön kalataloudellinen arvo. Kalataloudellisten vaikutusten tarkkailu voidaan toteuttaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvollisten, muun muassa Pilvi- ja Kuohunsuon turvetuotanto, kanssa.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päätyttyä, minkä vuoksi on määrätty tuotantoalueen jälkihoidon järjestämisestä ja päästöjen rajoittamisesta tuotannon päätyttyä.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen ja kalatalousviranomaisen lausunnoissa esitetyt vaatimukset on pääosin otettu luparatkaisussa ja lupamääräyksissä huomioon.

ELY-keskuksen vaatimus erillisen omavalvontasuunnitelman laadinnasta Oinassuon tuotantoalueelle hylätään. Käyttötarkkailu esitetyssä laajuudessaan vastaa suurelta osin ELY-keskuksen edellyttämää omavalvontasuunnitelmaa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnan vaatimus pintavalutuskentän sijoittamisesta hakemuksesta poiketen hylätään. Pintavalutuskenttäalueesta on tehty kasvillisuus- ja linnustoselvitykset eikä niiden perusteella ole estettä sijoittaa pintavalutuskenttää hakemuksessa esitettyyn paikkaan. Muilta osin lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu lupamääräyksissä huomioon.

Muistutuksessa 3) esitetty vaatimus Oinassuon reuna-alueen lähteiden selvittämisestä ja suojaamisesta on otettu huomioon. Maastotöihin perustuvan lähdeselvityksen perusteella tuotantoaluetta on rajattu ja lähteiden suojaamisesta on annettu lupamääräys. Muistutuksissa esitetty Valtapuron tulviminen on otettu huomioon määrämällä luvan saaja toteuttamaan tulvapenger. Kun otetaan huomioon Oinassuon lohkojen 2 ja 3 yli kilometrin etäisyys muistuttajan tilasta, ei Oinassuon turvetuotannon pöly- ja meluvaikutuksista yhdessä Kuohun- ja Pilvisuon turvetuotannon kanssa aiheudu Honkalan tilalle (762-402-2-1) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Useissa muistutuksissa esitetyt vaatimukset hakemuksen hylkäämisestä Honkasuon lohkoa 1 laajemmin on hylätty päätöksen perusteluista ilmenevin syin. Ympäristönsuojelulaista johtuvia perusteita hakemuksen hylkäämiseen lohkojen 2 ja 3 osalta ei ole.

Muistutuksissa 1–12 esitettyjen muiden vaatimusten osalta aluehallintovirasto viittaa vastauksena päätöksen ja lupamääräysten perusteluissa lausuttuun.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41–45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 56, 90, 100 ja 103 a
 Jätelaki (646/2011) 8, 13 ja 29 §
 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 7 310 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Hakemuksen vireille tullessa maksuun sovellettiin aluehallintoviraston maksuista annettua valtioneuvoston asetusta (1145/2009), jonka liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin suuruisen tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 7 310 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Sonkajärven kunta
Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen/
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta
Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomainen (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston päätoimipaikan ilmoitustaululla Mikkelissä ja päätöksestä kuulutetaan Sonkajärven kunnan virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Miilu -nimisessä lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteet   1) Valitusosoitus
                  2) Kartta

Ahti Itkonen

Antti Ylitalo

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Ahti Itkonen ja Antti Ylitalo (asian esittelijä).

VALITUSOSOITUS**LIITE**

- Valitusviranomainen** Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **9.5.2014**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
  - valittajan nimi ja kotikunta
  - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
  - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
  - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
  - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
  - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle**
Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot**
käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihde) 029 501 6800
faksi:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Liite päätökseen nro 30/2014/1

